

II. OSNOVNA ŠKOLA ČAKOVEC

Povijest

Genocid, ratni zločini i holokaust

Referat

Mentor: Snježana Odak–Hrkač, prof.

Učenica: Barbara Kancijan

Čakovec, travanj 2013.

1. UVOD

Rat je organizirani sukob naoružanih ljudi koji nastoje ostvariti određene političke, gospodarske i druge dobiti. Iz takve definicije se može zaključiti da rat ne dolazi sam od sebe već mu prethodi određena ideologija, plan, mržnja ili prezir prema pripadnicima drugih skupina itd... Tijekom povijesti vodili su se mnogi ratovi koji su kao posljedicu imali ubijanje, pljačkanje i mučenje poražene strane. Razvijanjem civilizacije, odnosno podizanjem ljudske svijesti o štetnosti rata i njegovim razornim posljedicama razvijaju se ratna prava, Ujedinjeni narodi i određena interesna udruženja koja nastoje sukobe i eventualne nesuglasice riješiti mirnim putem.

2. VRSTE GENOCIDA

Dva najmasovnija pothvata koja su se ikad dogodila u ratu bila su ubijanje i mučenje ljudi. Zašto su ljudi to radili? Je li to bilo stvarno neizbjegno? Tko je glavni pokretač? 1933. godine od trenutka kad je Adolf Hitler imenovan kancelarom od njega se očekivalo i nadalo da će izvući Njemačku iz teške gospodarske i političke krize. Snalažljivošću i dobrom organizacijom uveo je Gestapo, Jurišni odredi SA i SS- postrojbe koje su služile za održavanje mira i uklanjanje neprijatelja nacističke ideologije. Iste godine, nacisti su uveli svoju rasnu ideologiju vjerujući da su Nijemci "rasno nadmoćni" tj. s ciljem da stvore "njemačku (arijevsku) rasu". Najveća želja je bila diskriminacija i da se Židovi isključe iz društva, a ne fizičko istrebljenje. Promjena je nastupila početkom Drugog svjetskog rata tj. napadom Njemačke na Poljsku. Nacisti su počeli s velikim mjerama genocida prema eliti poljskog društva. Poseban genocid koji se izdvaja najviše od svih je holokaust, tj. pokušaj nacista da sustavno unište Židovski narod. Rješavanje pitanja "konačnog rješenja" dovelo je do zaključka da će se svjesno i planirano provesti masovno ubojstvo svih europskih Židova. Šest logora za istrebljenje, izabranih zbog njihove blizine željezničkoj pruzi, ali i udaljenosti od naselja bili su Belzec, Treblinka, Chelmno, i Majdanek u kojima su gotovo sve žrtve bili Židovi te najveći od svih logora Auschwitz-Birkenau.

»Na kraju rampe stoje spomen - ploče razmjerno novijeg datuma. Za mog zadnjeg posjeta, 1981. godine, niti jedna spomen - ploča nije spominjala činjenicu da su ovdje bili ubijani Židovi. Odabrana je riječ "ljudi". Na novim pločama, na mnogim jezicima (na jednoj na engleskom), piše:

*Neka ovo mjesto,
gdje su nacisti umorili
oko milijun i pol
muškaraca, žena i djece,
najviše Židova
iz raznih evropskih
zemalja,
zasvagda bude
krikom očaja
i upozorenjem ljudskome rodu.
Auschwitz – Birkenau
1940 - 1945«¹*

¹ Gilbert, Martin. Holokaust: Putovanje u potrazi za prošlošću. Zagreb: Vizura, 2001.

»S desne nam je strane jezerce u koje je bacan pepeo iz Krematorija IV. uz njegov sru postavljena četiri spomen - kama, s natpisom na poljskom, engleskom, hebrejskom i jidišu. Židovi se začudo ne spominju u natpisu koji glasi:

*U spomen na muškarce , žene i djecu
Pale žrtvom nacističkog genocida
U ovom jezeru leži njihov pepeo
Počivali u miru.«²*

Auschwitz - Birkenau, koji je ujedno bio i koncentracijski logor i logor s ropskom radnom snagom, postao je logor za istrebljenje u kojem je ubijen najveći broj europskih Židova i Roma. Metodama ubijanja je upravljao SS. Žrtve su stizale u željezničkim teretnim i putničkim vagonima, uglavnom iz Poljske i zemalja zapadne i istočne Europe. Nakon neizbjježnih mjera pri dolasku, odvodili su ih u plinske komore, koje su bile nalik na tuširaonice, a zatim su ih ugušili ugljičnim monoksidom koji je vrlo otrovan i u malim količinama. Manji dio zatočenika su odveli na prisilan rad, mnogi zbog nesnosnih uvjeta i mjera nisu preživjeli. Tim neljudskim načinom ubijeno je 6 milijuna europski Židova, ali ipak dokazom da je u ono vrijeme ipak postojalo ljudskosti pokazuju nam razni organizirani otpori. Jedan od istaknutijih pojedinaca koji su pružali otpor je Raoul Wallenberg, švedski diplomat koji je u raznim akcijama spasio desetke tisuća mađarskih Židova 1944. godine. Dalnjim ratom i slabljenjem Njemačke, saveznici su se počeli približavati njemačkom tlu. SS je odlučio evakuirati koncentracijske logore u unutrašnjost Njemačke i uništiti bilo kakav dokaz o genocidu. U svibnju 1945. godine nacistička se Njemačka urušila, jurišnici SS-a su pobjegli, a logori su prestali postojati. Završetak rata donio je pravdu i zadovoljstvo za sve države koji su bile za pad Njemačke. U Palači pravde u njemačkom gradu Nürnbergu sudilo se "glavnim" ratnim zločincima koji su dobili kazne koje su zaslužili.

² Gilbert, Martin. Holokaust: Putovanje u potrazi za prošlošću. Zagreb: Vizura, 2001.

3. ZAKLJUČAK

Ova tema je u meni probudila i potaknula intelektualnu značajku i nadahnula me na razmišljanje i osobni stav prvenstveno genocida, pa i rata kao problema. Čini se kao da je holokaust bio neizbjegavan, iako je vrlo veliki povijesni događaj. Učenjem povijesti mogli smo steći znanje i razum da sve što je zapisano u povijesnim knjigama nije bilo neizbjegljivo. Mišljenje koje sam ja stekla čitajući i pišući ovaj rad je to da je Hitler napravio sve u svojoj moći da stekne ugled, ali da je zbog holokausta izgubio to steklo i da stvarno nije ljudski to što je napravio. Čovjek uvijek mora imati neki povod da ubije toliku količinu ljudi i to još nedužnih i nevinih. Mukotrpni radovi koje im je priuštio stvarno nisu ljudski. Na kraju svega pravda je ipak bila ispunjena i svi oni koji su ubili na desetke tisuća Židova dobili su zasluženu kaznu.

POPIS LITERATURE

- [1] Gilbert, Martin. Holokaust: Putovanje u potrazi za prošlošću. Zagreb: Vizura, 2001.
- [2] http://bs.wikipedia.org/wiki/Koncentracioni_logor_Auschwitz-Birkenau (29.3.2013.)
- [3] <http://hr.wikipedia.org/wiki/Holokaust> (29.3.2013.)
- [4] <http://bs.wikipedia.org/wiki/Holokaust> (29.3.2013.)
- [5] http://www.bet-israel.com/index.php?option=com_wrapper&Itemid=67 (29.3.2013.)
- [6] http://instituteforgenocide.org/?page_id=113&lang=bs (30.3.2013.)
- [7] <http://www.ushmm.org/wlc/en/> (30.3.2013.)
- [8] <http://www.ushmm.org/outreach/en/article.php?ModuleId=10007671> (30.3.2013.)
- [9] http://hr.wikipedia.org/wiki/Raoul_Wallenberg (30.3.2013.)
- [10] <http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/biography/wallenberg.html> (30.3.2013.)
- [11] <http://dalje.com/hr-svijet/ploca-arbeit-macht-frei-vracena-u-auschwitz/291003> (30.3.2013.)

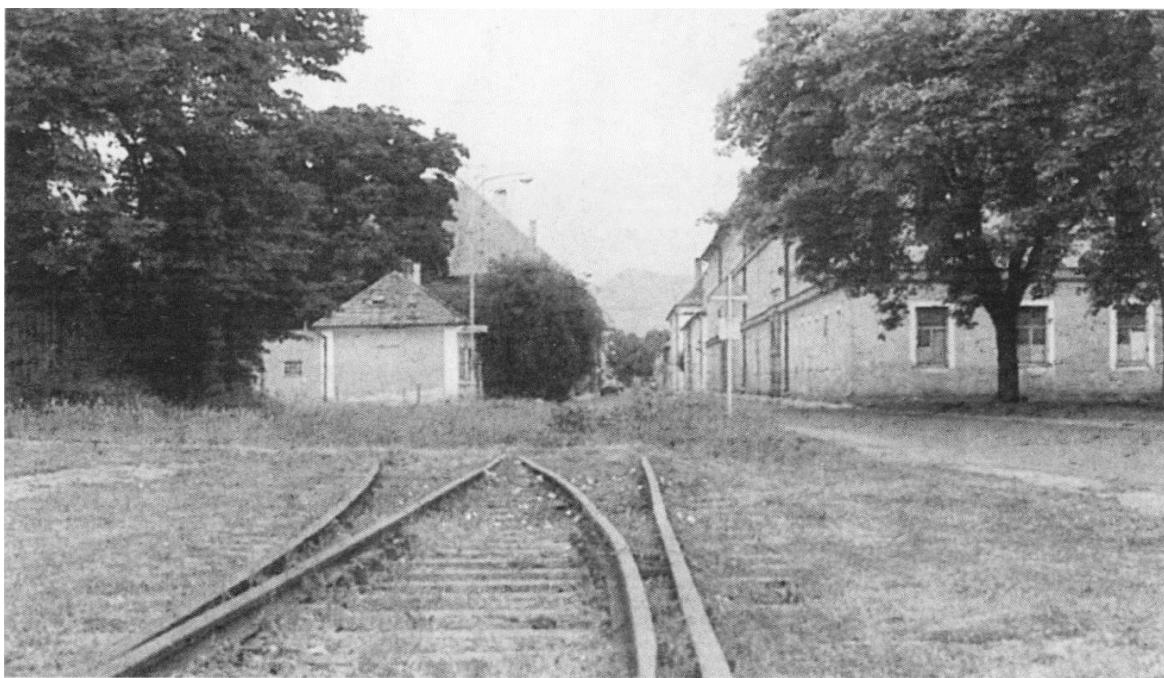
PRILOZI

Slika 1: Wannsee: ulaz u vilu u kojoj je u siječnju 1942. godine vođena rasprava o "konačnom rješenju" (izvor: [1])

Slika 2: Ulazna vrata s natpisom "Arbeit macht frei" (rad oslobađa) (izvor:[11])

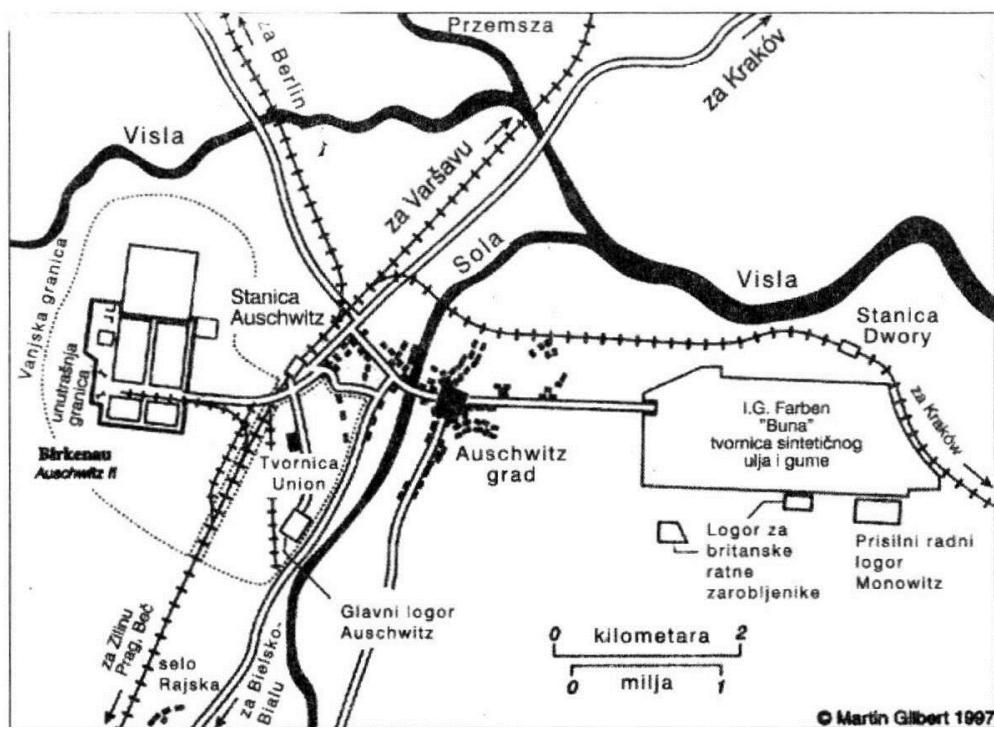
Slika 3: Theresienstadt: željeznički odvojak korišten za dopremanje Židova u logor te za njihovo deportiranje u Auschwitz i druge logore na istoku. Ulica kojom je prolazio bila je poznata kao Bahnhofstrasse (Kolodvorska ulica). Pruga je isla ispred Hamburške vojarne - na desno.
(izvor: [1])

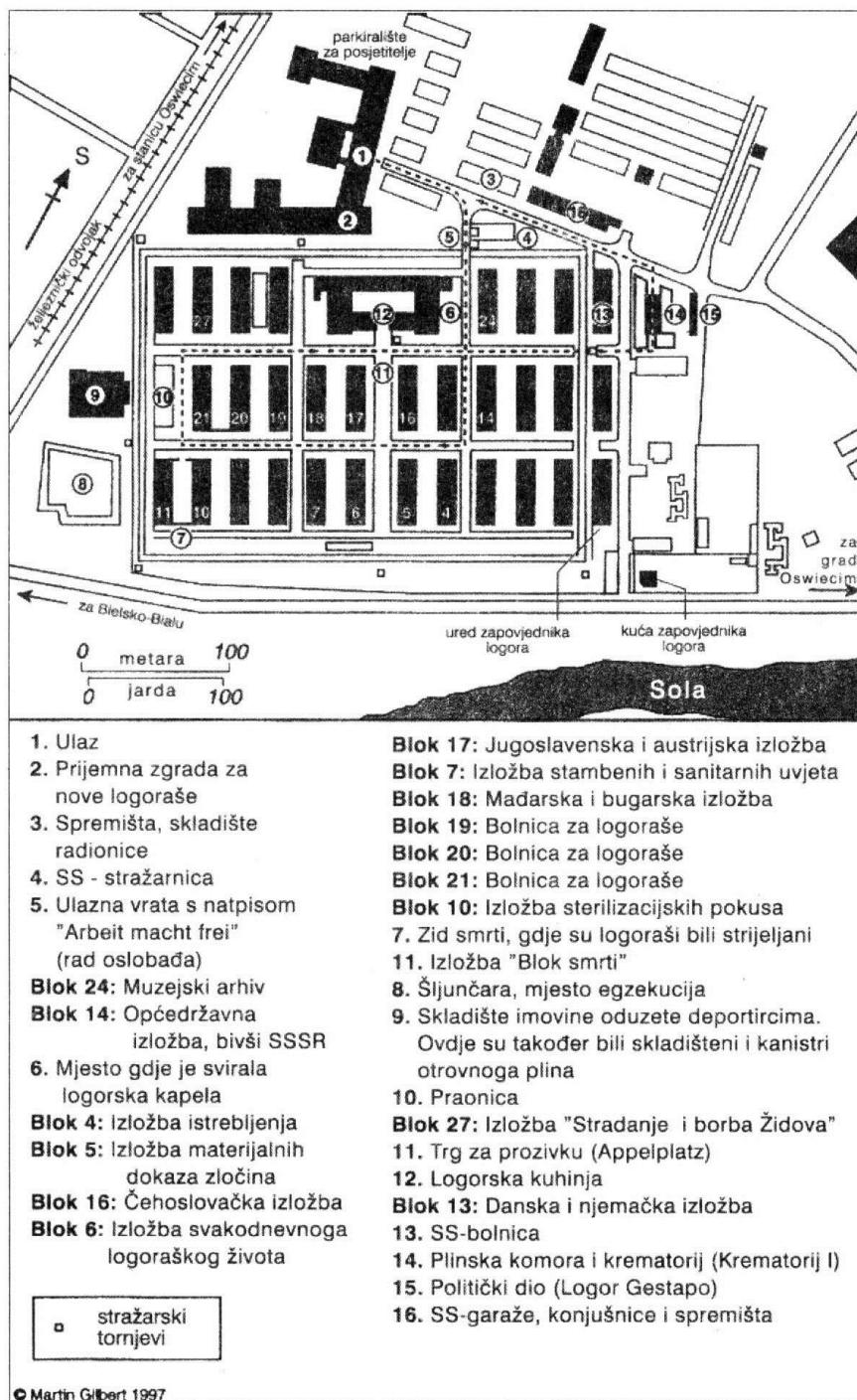
Slika 4: Belzec: spomenik iza rata podignut nadomak mjesto gdje se nalazila plinska komora. (izvor: [1])

Slika 5: Ploče postavljene u spomen na njemačke Židove umorene tijekom holokausta, Židovsko groblje Heerstrasse, Berlin. (izvor: [1])

Slika 6: Područje koncentracionog logora Auschwitz. (izvor: [1])

Slika 7: Glavni logor Auschwitz (izvor: [1])